

er derfor af den største Betydning for dem, at der kan skaffes hurtige og hensigtsmæssige Forbindelser. Der er da ogsaa sket meget væsentlige Fremskridt for at lette Smørforsendelsen; man har bygget særlige til Smørbefordring indrettede Vogne, som i hele Tog føres til Havnen i Riga; her sker Omlæsningen direkte i Dampere, der ere udstyrede med Kølerum. Sendingernes Bestemmelsessteder ere navnlig Danmark og England. Ganske vist lader Befordringen endnu en Del tilbage at ønske i Retning af Hurtighed, men der kan jo arbejdes videre paa at gennemføre flere Forbedringer. I hvert Fald er der i Sibirien, hvor de store Kvæghjorde forefindes, gode Betingelser for at skabe en Smørproduktion, hvis Udbytte med Fordel vil kunne bringes frem paa det evropæiske Marked, under Forudsætning af at Smørret fremstilles i god og egal Kvalitet.

Rud. Haarløv.

II.

Kommunale Valg.

Forholdsvist sent har Interessen for de kommunale Valg grebet den store Befolkning i Danmark. Endnu for en halv Menneskealder siden mødte f. Eks. ved Valgene til Københavns Borgerrepræsentation end ikke en Tiendedel af Vælgerne (i 1884 kun 8,8 pCt.); først i sidste Halvdel af Firserne begynder Deltagelsen at blive livligere, og i en Aarrække stemte i Almindelighed imellem Tredjedelen og Halvdelen af det Antal, der stod paa Valglisten; fra 1894 indtil nu udgjorde de stemmende to Tredjedele à tre Fjerdedele af samtlige kommunale Vælgere.

Ikke fuldt saa sent kom Provinsbyerne med. Fra de 6 store Købstæder: Aarhus, Odense, Aalborg, Randers, Horsens og Helsingør har man Meddelelser om Antallet af Vælgere og afgivne Stemmer ved den almindelige Vælgerklasses Valg til Byraadene i Aarene 1870, 1876, 1894 og 1900. Af hundrede Vælgere mødte i disse 6 Byer i hvert af de nævnte Aar henholdsvis 23, 33, 60 og 75. Altsaa ogsaa i de store

er derfor af den største Betydning for dem, at der kan skaffes hurtige og hensigtsmæssige Forbindelser. Der er da ogsaa sket meget væsentlige Fremskridt for at lette Smørforsendelsen; man har bygget særlige til Smørbefordring indrettede Vogne, som i hele Tog føres til Havnen i Riga; her sker Omlæsningen direkte i Dampere, der ere udstyrede med Kølerum. Sendingernes Bestemmelsessteder ere navnlig Danmark og England. Ganske vist lader Befordringen endnu en Del tilbage at ønske i Retning af Hurtighed, men der kan jo arbejdes videre paa at gennemføre flere Forbedringer. I hvert Fald er der i Sibirien, hvor de store Kvæghjorde forefindes, gode Betingelser for at skabe en Smørproduktion, hvis Udbytte med Fordel vil kunne bringes frem paa det evropæiske Marked, under Forudsætning af at Smørret fremstilles i god og egal Kvalitet.

Rud. Haarløv.

II.

Kommunale Valg.

Forholdsvis sent har Interessen for de kommunale Valg grebet den store Befolkning i Danmark. Endnu for en halv Menneskealder siden mødte f. Eks. ved Valgene til Københavns Borgerrepræsentation end ikke en Tiendedel af Vælgerne (i 1884 kun 8,8 pCt.); først i sidste Halvdel af Firserne begynder Deltagelsen at blive livligere, og i en Aarrække stemte i Almindelighed imellem Tredjedelen og Halvdelen af det Antal, der stod paa Valglisten; fra 1894 indtil nu udgjorde de stemmende to Tredjedele à tre Fjerdedele af samtlige kommunale Vælgere.

Ikke fuldt saa sent kom Provinsbyerne med. Fra de 6 store Købstæder: Aarhus, Odense, Aalborg, Randers, Horsens og Helsingør har man Meddelelser om Antallet af Vælgere og afgivne Stemmer ved den almindelige Vælgerklasses Valg til Byraadene i Aarene 1870, 1876, 1894 og 1900. Af hundrede Vælgere mødte i disse 6 Byer i hvert af de nævnte Aar henholdsvis 23, 33, 60 og 75. Altsaa ogsaa i de store

Provinsbyer er Valgdeltagelsen naaet op til tre Fjerdedele af de valgberettigede.

Medens man for tidligere Tid kun har sporadiske Oplysninger om dette Forhold, vil det fremtidig være muligt at følge det fra Aar til Aar, idet Statens Statistiske Bureau fra Aar 1900 faar Indberetninger fra de kommunale Raad om Valgenes Udfald. Førstegrøden af den officielle Kommunevalg-Statistik foreligger i den i Decbr. 1901 udkomne 6te Udgave af Bureauets Aarbog.

For Staden København meddeles, at ved Valget til Borgerrepræsentationen 1901 var Antallet af valgberettigede 41611, hvoraf 26347 mødte ved Valgbordene. Deltagelsesprocenten var altsaa 63,3 eller en Del mindre end i Kampaarene i Slutningen af Halvfemserne.

For Provinskøbstæderne og Handelspladserne foreligger Oplysninger om de senest foretagne Valg til Byraad (Kommunalbestyrelse) af den almindelige Vælgerklasse (i Almindelighed Aar 1900). De 74 Byer havde ialt 80644 kommunale Vælgere, hvoraf 54512 afgav Stemme. Deltagelsen var altsaa større end i København, 67,6 pCt. Valgdeltagelsen var størst i Byer med over 10000 Indbyggere (69,5 pCt.), mindst i Smaabyerne med under 2000 Indbyggere (54,3 pCt.) Der valgtes i alt 431 Byraadsmedlemmer, som efter Livsstilling fordelte sig saaledes:

Embeds- og Bestillingsmænd	37
Læger	17
Sagførere.....	30
Redaktører	23
Andre immaterielle Erhverv	15
Haandværkere og Industridrivende ..	145
Handlende.....	96
Andre.....	68

Af de i Aaret 1900 nyvalgte Byraadsmedlemmer tilhørte altsaa 28 pCt. de immaterielle Erhvervsgrupper, 34 pCt. Haandværk og Industri, 22 pCt. Handel, medens 16 pCt. fordelte sig paa forskellige Erhverv udenfor disse Hovedgrupper.

For Sognekommunernes Vedkommende meddeles Oplysninger om de (i Almindelighed i Decbr. 1900) foretagne Valg saavel af den almindelige som af den højstbeskattede Vælgerklasse.

Den almindelige Vælgerklasse gik til Valg i 509 Sognekommuner med et samlet Vælgerantal af 124 404. Af disse mødte 53 281 eller 42,8 pCt. I 37 Kommuner var Deltagelsesprocenten under 20, i 289 fra 20 til 50, i 174 fra 50 til 80, i 9 Kommuner mødte over 80 pCt. af de valgberettigede.

Valg af de højestbeskattede fandt Sted i 559 Sognekommuner, hvis samlede Antal højestbeskattede Vælgere var 26 815. Heraf mødte ved Valgene 16 657, altsaa 61,1 pCt. Deltagelsen var altsaa her langt stærkere end ved den almindelige Vælgerklasses Valg; kun i een Kommune var Deltagelsesprocenten under 20, i 108 var den mellem 20 og 50, i 335 mellem 50 og 80 og i 115 Kommuner over 80. Ved hvert femte Valg af de højestbeskattede i Landkommunerne mødte altsaa over fire Femtedele af Vælgerne.

Valgdeltagelsen ved Sogneraadsvalgene var af ret forskellig Styrke i Landets forskellige Egne. Gennemgaaende var den stærkere i Jylland end paa Øerne (henholdsvis for den almindelige og den højestbeskattede Vælgerklasse 47 og 66 pCt. imod 38 og 59 pCt.). Særdeles ringe var Deltagelsen paa Bornholm, hvor kun 17 pCt. af den almindelige og 46 pCt. af den højestbeskattede Vælgerklasse gav Møde ved Valgene.

De i 1900 nyvalgte Sogneraadsmedlemmers Fordeling efter Livsstilling fremgaar af følgende Oversigt:

	Valgte af:	
	alm. Vælgerkl.	højestbesk. Vælgerkl.
Immaterielle Erhverv	45	34
Godsejere, Proprietærer, Forpagtere..	50	153
Gaardejere	675	2068
Bolsmænd, Parcellister, Husmænd....	590	98
Handlende	54	24
Haandværkere	237	21
Fiskere, Arbejdsmænd	26	1
Andre	92	72
	1769	2471

Denne Fordeling er ganske interessant. Den højestbeskattede Vælgerklasse søger næsten udelukkende sine Tillidsmænd blandt Landbrugere (94 af hundrede), medens den almindelige Vælgerklasse vel ogsaa fortrinsvis giver sine Stemmer til Mænd af denne Erhvervsgruppe (74 af hundrede), men dog ogsaa vælger et

ikke ringe Antal Haandværkere. Mere karakteristisk er dog den forskelligartede Sæmmensætning af Landbrugergruppen, valgt af den ene og den anden af de to Vælgerklasser. Naar den almindelige Vælgerklasse vælger hundrede Landbrugere til Sogneraadsmlemmer, er de 4 Godsejere, Proprietærer eller Forpagtere, de 51 Gaardejere og de 45 Bols mænd, Parcellister eller Husmænd; men af hundrede Landbrugere valgte af de højestbeskattede er 6 Godsejere ell. lign., 89 Gaardmænd og kun 4 Bols mænd, Parcellister eller Husmænd. Den kommunale Styrelse paa Landet i Danmark er et Gaardmandsvælde (der naturligvis begunstiges af Kommunallovens Bestemmelse om, at den højestbeskattede Vælgerklasse skal have én Repræsentant mere i Sogneraadet end den almindelige Vælgerklasse), men gennem de almindelige Valg tilføres der dog Raadene et ret talstærkt Kontingent af Landbostandens Smaafolk.

A. J.

III.

Prisopgave.

Industriforeningen i København har udsat følgende Prisopgave, til hvilken Administrationen for Julius Skrikes Stiftelse har stillet det fornødne Beløb til Raadighed:

»Paa hvilke Omraader og under hvilke Betingelser kan den lille Industri ventes her i Landet at være i Stand til at hævde sig en Plads?«

Til nærmere Vejledning bemærkes, at Foreningen er bekendt med den Fremgangsmaade (det saakaldte østerrigske System), som man i andre Lande har anvendt for at ophjælpe Haandværket og den lille Industri, og at en Beskrivelse heraf derfor maa anses for overflødig. Derimod skal det nævnes, at medens det iøvrigt overlades de konkurrerende at behandle Opgaven ud fra de Synspunkter, de maatte holde for tjenligst, anser man det for ønskeligt, at der bl. a. tages særlig Sigte paa Spørgsmaalene om: Hvorvidt og med hvilke Modifikationer den i det danske Landbrug indførte fælles Driftsform egner sig til at overføres paa den lille Industri, samt hvorvidt der her i Landet